

leány férjhez ment már. Friderikát elvette 1896-ban Wenckheim Dénes gróf, Krisztinát 1895-ben Széchenyi Antal gróf.

A fővárosi mulatók.

Budapest, jun. 18.

Igen tisztelt főszerkesztő ur!

Becsés lapjának e hónap 17-én megjelent száma első cikkében igen találóan jellemzi a fővárosi mulatók mai helyzetét és azokat a rendkívüli akadályokat, amelyek e vállalatok megmagyarosodása elé gördülnek. Engedje meg, igen tisztelt főszerkesztő ur, hogy mint érdekelt fél, a kihosszu idő óta hiába próbálok magyar erőket szerződtetni, néhány szót szóljak e kérdéshez.

Megmagyarosodásunk legnagyobb — nem, egyetlen akadálya a színészegyesület ama rideg határozata, hogy a színész, a ki mulatóba szerződik, elveszti tagsági és nyugdíj-jogát. Hogy miért ily szigorú velünk szemben a színészegyesület, míg a városliget és Ós-Budavára mutatványos deszkabódéit „színházak“-nak tekinti, igazán nem tudom. De annyi tény, hogy ez a rendszabály megfoszt bennünket attól a lehetőségtől, hogy az előadásainkat valaha megmagyarosítsuk, mert magyar „nép-énekés“, olyan, mint a német „volksänger“ nincs, facér kóristákat pedig nem szerződtethetünk olyan szerepekre, amelyek előadásához sok komikum, sok rutin, humor, ügyesség, találmányosság — és főképp tehetség kell.

Mit tegyen hát, kérem az orfeumigazgató? A színészegyesület haragosan kikel a mi állítólagos germanizáló tendenciánk ellen és követelve követeli, hogy magyarosodjunk meg. A főkapitány, a ki igaz rokonszenvet érez a magyar színészet ügye iránt, erre hamarosan kiadja az új szabályrendeletet, melynek bülcös koncepcióját, nemes indító okait szívesen elismerem. E szabályrendelettel a főkapitány urnak az a célja, hogy — mint ő maga mondta — kenyeret adjon a szegény vándorszínész kezébe. De ezt a kenyeret rögtön kivesszi a szegény vándorszínész kezéből a színészegyesület, ugyanaz a színészegyesület, a mely olyan sürgetve követelte a mi reformunkat.

Főszerkesztő ur! Magyar ember vagyok, a ki itt születtem, itt nevelkedtem és a kit hazafias érzés dolgában sem érhet semmi vád, vagy szemrehányás. Elhiheti, ha kijelentem, hogy a mulatóktól rendkívül távol esik a germanizálás gondolata. Én Istenem, hiszen a mulatókat nem alapítják politikai okokból és ha van valami tendenciájuk, hát csak az lehet, hogy minden nap tele házuk legyen és jól mulasson a közönségük. Mivel pedig az orfeumok közönsége — nemcsak Budapesten, de mindenütt a világon — nagyrészt átutazó idegenekből áll, a műsornak nemzetközinek kell lennie, hogy minden nemzetség megtalálja benne a mulatságát. Igen üdvös dolog lenne, ha e műsor javarésze magyar lehetne, de a mig erre meg nem adják nekünk a lehetőséget, addig bizony be kell érünk a német komikussal.

A színészegyesület félreismer henntünket, és azért támad. A mulató nem versenytársa, de kiegészítője a színháznak. A ki Lear királyt, a Hugonottákat, a Falu rosszát akarja megnézni, nem fog habozni a színház és a mulató között, hanem el fog menni a színházba, és legföljebb színház után elmegy a mulatóba is. Éppenséggel helyén kívül való tehát az a szigorúság, a melylyel a nyomorgó magyar vándorszínészt a mulatótól eltiltják és a tisztességes kenyérkeresettől megfosztják. Én, a ki már eddig is megmagyarosítottam műsorom egy részét, ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy kész vagyok (öraváló színészhelyetteseket megfelelő fizetéssel azonnal szerződtetni és műsoromnak legalább felét még a főkapitány ur által meyjelölt idő előtt megmagyarosítani, ha a színészegyesület kimondja, hogy az a tag, a ki budapesti mulatóba szerződik, nem veszíti el színészi minőségét és nyugdíjbeli jogait. Nagyon kérem azért igen tisztelt főszerkesztő urat és a hazafias magyar sajtót, szíveskedjenek odahatni, hogy ez megtörténjék.

Budapesten, 1897. június 18-án.

Főszerkesztő ur igaz tisztelgője

Oroszy Antal,

az Oroszy-Caprice-mulató tulajdonosa.

TÁVIRATOK.

Az angol királynő jubileuma.

Bécs, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) Ferenc Ferdinánd kir. herceg ma délelőtt az angol királynő jubileumára Londonba utazott. Mint magyar főúr Majláth László gróf utazott vele.

Fejedelmek találkozója.

Brüsszel, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A lapok sokféleképpen kommentálják azt a hírt, hogy Lipót király a német császárral Kielben találkozni fog. A hadügyminiszter, a ki a hadsereg reformja miatt beadta lemondását, elkíséri a királyt Kielbe.

A cseh-osztrák viszály.

Bécs, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A Vaterland szerint Badeni gróf egy kiváló politikusnak nemrég azt mondta, hogy a csehek és németek kibékítését meg akarja kísérelni, de ha ez őszig nem sikerül, úgy föl fogja oszlatni a képviselőházat.

A párisi bombák.

Páris, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A Concorde-téren, a robbanás helyén utólag egy cédulát is találtak, a melyen ezek a szavak állottak: *Várjuk be a jobb napokat!* De ebből a cédulából sem lehet a bombavetőre következtetni s a rendőrség minden tudomása pusztán föltevésen alapszik.

Páris, jun. 18. A Soleil szerint ma éjjel a Boulevard St. Denis és a Rue St. Denis összeshögellésénél megint bombát találtak, a melyet azonnal eltávolítottak.

Páris, jun. 18. A Boulevard St. Denis-en talált bomba dolgában megindított vizsgálat kiderítette, hogy az egész nem egyéb, mint valami suhancnak a csinyje. Az ugynevezett bomba egy üres kaucukcső volt, a melyből égő kanóc lógott ki.

Páris, jun. 18. A vegykísérleti állomás főnöke még nem fejezte be jelentését a Concorde-téren fölrobbant pokolgépről. A vegykísérleti állomás főnöke azt hiszi, hogy a bomba ugyanolyan összetételű volt, mint az, a mely a boulognei erdőben fölrobbant. A nyomozások eddig nem vezettek eredményre.

A békealkudozás.

London, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A Daily Chronicle athéni tudósítója hivatalos forrásból azt jelenti, hogy Törökország a hatalmak tanácsára hozzájárult a határnak Görögország kára nélkül való kiigazításához s nem ragaszkodik immár a kapitulációk megszüntetéséhez. Az egyetlen nehézséget már csak a hadi kárpótlás nagysága alkotja, de azt beszélük, hogy a kárpótlási összeg nem fogja meghaladni Görögország erejét és hogy ebből az összegből le fogják vonni azt a kárt, melyet a török csapatok Tesszáliában okoztak.

Kréta blokádja.

Kánaa, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) Az admirálisok a sziget rendkívül sanyaru anyagi helyzetére való tekintettel, azt fogják javasolni, hogy a szultán részére megállapított tízezer font hűbért csak öt év múlva kezdje fizetni, a sziget pénzügyi helyzetét azzal akarják megjavítani, hogy a tengeri vámok lekötésével kölcsönt vesznek föl a sziget számára. A tengernagyok napokint tárgyalnak a sziget autonómiájáról.

A svájci vasutak államosítása.

Bern, jun. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A szövetségi tanács 26 szavazattal 17 ellenében elhatározta, hogy bebocsátkozik a svájci vasutak államosításáról szóló javaslat tárgyalásába. A javaslat ellenzői a genfiék és az ultramontánok. A mai ülésben Zemp kijelentette, hogy a szövetségi tanács nem is gondol arra, hogy a részvények árát lenyomja; hogyha a részvényesek a szövetségi tanács számításával nincsenek megelégedve, úgy kikérhetik a szövetségi kormány döntését. A svájci vasutak az államosítás nélkül nem versenyezhetnek a külföldi vasutakkal s e nélkül a tarifa-ügy reformja is lehetetlen.

Newyork, június 17. Liszt 3.20. Buza júniusra 75¹/₂, buza júliusra 74¹/₂, buza szeptemberre 70¹/₂. Tengeri szeptemberre (1897) 31¹/₄.

Chicago, június 17. Buza szeptemberre (1897.) 64¹/₂. Tengeri szeptemberre (1897.) 26.

NAPIHIREK.

Budapest, jun. 18.

— Az idő. Budapesten az idő száraz, a hőmérsék 14.0 fok, a levegő nyomása 59.5 mm. volt. — Magyarországon az idő zivataros. Legmelegebb volt Szolnokon 22.2 fok, leghidegebb Károlyvárosban 11.1 fok. — Európában az eső növekedett. Legmelegebb volt Brindiziben 25.7 fok, leghidegebb Stornowayban 8.3 fok. — Bécsben 11.6, Rómában 23.5, Párisban 12.3, Berlinben 12.3, Péterváron 14.9, Szófiában 9.5, Konstantinápolyban 22.5, Athénben 22.6 fok volt a hőmérsék. — Jóslat: Átmenetileg száraz idő várható.

— (Személyi hírek.) Ferenc Ferdinánd kir. herceg ma délelőtt az angol királynő jubileumára Londonba utazott. Mint magyar főúr Majláth László gróf utazott vele. — Frigyes királyi herceg és Wolkenstein gróf főudvarmester ma este a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkeztek. A királyi herceg az Angoly királyné szállóban vacsorázott, aztán a póstahajóval tovább utazott Mohács-Főherceglakra. — A nápolyi herceg és neje ma reggel a legnagyobb inkognitóban Párisba érkezett. — Puky Akos magántanár, főorvos, június 24-én Abbaziából hazaérkezik és július elsején átveszi az Erzsébet-kórház sebész osztályának vezetését. — Rothauser Teréz, a berlini porosz kir. udvari opera tagja, rövid tartózkodásra Budapestre érkezett.

— (A belga királyné a magyarok közt.)

Brüsszeltől telegrafálják, hogy a belga királyné, a ki eddig családi gyásza miatt minden nyilvános szerepléstől tartózkodott, tegnap leánya, Klementina hercegnő kíséretében meglátogatta a brüsszeli kiállítás osztrák és magyar osztályát. Az előbbiben Khevenhüller gróf követ és Inkey báró követségi tanácsos fogadta, rózsabokrétát nyújtva át neki; a magyar osztályon pedig Návay Aladár dr. vezérbiztos üdvözölte francia és magyar nyelven. A királyné látnivaló meghatottsággal magyarul felelt az üdvözlésre, bemutattatta magának a magyar bizottság tagjait, Podmaniczky Péter bárót, Mahunka, Somorjay és Boross urakat. A szemlélt az előkelő vendégek a kereskedelmi minisztérium kiállításán kezdtek, a honnan a gyönyörűen díszített borkóstolóba mentek át. Egymásután tekintették meg azután a majolika és porcellán, a fehérnemű- és a vasdizsmű csoportjait, mindenütt nagy tetszésüknek adván kifejezést. A körutat a királyné a vezérbizottság irodájában fejezte be, a hol Návay dr. gyönyörű, drága követ ékes serlegben egy pohár tokajival kínálta meg, a melyet a királyné a magyar bizottság egészségre köszöntve, kiivott. Návay dr. ezután arra kérte a felséges asszonyt, hogy fogadja el a számára emlékül elkészült serleget. A királyné és Klementin hercegnő nevüket beírva a belga király mellé az arany-könyvbe, a jelenlevők lelkes éljenzése közt eltávoztak. Távozás közben ő felsége még ezt mondta Khevenhüller gróf követnek: *Az én magyarjaim tisztára elkényeztetnek engem!*

— (Vámossy Mihály bucsuzása.) A tanári testületnek egy régi, érdemes tagja bucsuzott el ma kartársaitól s az intézettől, melynek 38 éven át tanára s 20 év óta igazgatója volt. A budapesti református főgimnázium dísztermében Szász Károly püspök, nagy közönség és a tanuló ifjuság jelenlétében ma olvasta föl Vámossy Mihály utolsó igazgatói jelentését, melynek végeztével meghatottan bucsuzott el tanártársaitól s az ifjuságtól. Szavaira Szász Károly püspök válaszolt, méltatva Vámossy érdemeit. Az ifjuság nevében Pásztor Béla beszélt.

— (A Landwehr főparancsnokának jubileuma. Bécsből jelentik: A cs. kir. Landwehr rendeleti közlönye a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves rokon Rainer főherceg! Táborszernagy ur! Már több ízben kínálkozott Nekem az örvendetes alkalom, hogy megemlékezzem ama érdemeikről, a melyeket Kedvességem, mint Landwehr főparancsnoka, magának szerzett. Ha ez szívemnek mindig igaz öröme szolgál, most, ama napnak 25. évfordulóján, a melyen Kedvességedet Landwehrrem élére állítottam, rendkívüli szükségét érzem annak, hogy újból kifejezést adjak legbensőbb köszönetem érzelmeinek oly sikeres tevékenységért és a főparancsnokság kitünő vezetéseért. A mint Kedvességem a szervező munkálatokban, a melyek Landwehrrem folytonos fejlődésének állandó föltételét képezték, hasznosan közreműködött, úgy az ön határtalan buzgalma, mindig fáradhatlan és céltudatos befolyása Landwehrrem jó hadi kiképzésére, teremtette meg véderőmnnek ezt az oly becses részét. És így áldozatteljes működése iránt való hálátelt szívvel lelkem mélyéből óhajtom, hogy Kedvességem még évek hosszú során át szentelhesse Nekem odaadásteljes szolgálatait és Land-